

ERDÉLYI MAGYARÁG

Feloldó szerkesztő:

Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nappal.
Szerkeszt. és kiad. iroda: 6-41 Szerkesztőség és kiadóhivatal
Oradea (Nagyvárad), A. Iancu (Kossuth-u.) 10. Telefon: 380.

Ara 1 lej

H. évfolyam 120 sz.

Hétirő

1933 Május 1

Amit Clemenceau elrontott, jóvátette Hitler

Amerika együttműködik Angliával és Franciaországgal a németek ellen

Washington, ápr. 29.

A világ közvéleménye nem nagyon reménykedett MacDonald és Herriot amerikai tárgyalásaiban. Annyi „tárgyalás”, annyi konferencia és tanácskozás folyt le mostanában eredménytelenül, hogy senki sem tudott jövőt jósolni a két európai politikus tanácskozásainak. Mit is akarnak a franciák — és az angolok a távoli Amerikától? Hogyan gondolják Európa sorsát javítani ezekkel a tárgyalásokkal? Ez a két kérdés foglalkoztatta az emberek nagy részét és nagyobbára senki sem tudott rájuk válaszolni.

A nagy tömeg sohasem érti a folyó politikát, mert a diplomataik eléggé értenek dolgaik és céljaik eltitkolásához és a tömeg mindig csak utólag tudja meg, hogy mit is akartak vele.

Mindenki azt hitte, hogy egész jelentéktelen ügyre zsugorodik össze a „washingtoni” tárgyalás és csak igen kevesen tudták, hogy mi folyik a kulisszák mögött és mik az igazi mozgató rugók.

Mi történt Washingtonban?

Most, hogy MacDonald már elhagyta Amerika földjét és Herriot is utra készen áll tisztult ah elyzet és a nyilatkozatok tömegéből végre ki lehet hámozni az igazi okokat és okozatokat.

Legelső sorban le kell szögezni és meg kell állapítani, hogy a washingtoni tárgyalások elé Németország ellen ment. Herriot legutóbbi nyilatkozatából nyíltan meg lehet ezt látni, hisz itt nincs egyébről szó, mint a német fegyverkezés tíz évre való betiltásáról. Franciaország és velük együtt talán Anglia felének a német imperializmus feltámadásától és Hitler támadó és provokáló nyilatkozata egy táborba hozta az összes államokat.

A washingtoni tárgyalások első célja tehát védekezés Németország ellen. De más indító okok is voltak itt.

A háborús adósságok kérdése

Franciaország, mely már régen túl van pénzügyi aranykorán, minden felesleges kiadást meg akar takarítani és a szeptember 15-én esedékes háborús részlet elengedését szeretne volna elérni. Már most, könnyen adódik a kérdés, miért remélte Páris, hogy Amerika elengedi a részleteket? A válasz nehezebb már de, mégis ki lehet találni. Amerika meg akarja nyerni az európai államok hozzájárulását vagy hallgatóságos beleegyezését egy esetleges japán ellenes háborúhoz.

Második és valószínűbb feltevés, hogy Amerika azért engedékenyebb, mert meg akarja nyerni Európa hozzájárulását inflációs terveihez.

Ezek lennének körülbelül azok a problémák,

melyeken keresztül meg lehet érteni a washingtoni tanácskozásokat és ha még hozzávesszük ehhez a nagy eseményekkel várt világgazdasági konferenciát akkor majd nem tiszta képet nyerünk a történetekről.

Mit ír a Manchester Guardian

London, ápr. 29.

A „Manchester Guardian” a nagy londoni világlap rendkívül érdekes cikket írt az amerikai tanácskozásokkal kapcsolatban.

A lap, mely arról nevezetes, hogy mindig megtartja független véleményét, most sem tesz hangfogót és egész nyíltan tárgyalja az eseményeket.

Megállapítja, hogy Amerika és az európai

nagy hatalmak között régen húzódozó ellentét van. Nem is egy határozott és meghatározható dolog ez, de az örökké elszigetelten álló USA elidegenedett az európai problémáktól és nem ismerte azokat. Az elszigeteltség okozta, hogy az ellentét titokban egyre nőtt és éppen idejében történt a meg egyezés.

A lap cikke hatalmas feltűnést keltett.

Korlátozzák a világ buza-termelését

Washington, ápr. 29.

Roosevelt nagyfentosságu tárgyalásokat folytatott Benett kanadai miniszterelnökkel. A tárgyalások oda irányultak, hogy korlátozzák a világ gabona termelését. Tekintve, hogy Kanada és az USA a legnagyobb termelők, ez aligha ütközik nehézségekbe.

Tanulni, tanulni, tanulni!

515 magyar vasutast visszahelyezett állásába a kormány

Hat hónap múlva újabb vizsgát kell tenniök

Bukarest, ápr. 29.

A nyelvnemtudás miatt május elsejére felmondott 515 vasuti munkás és 21 tisztviselő visszahelyezési ügyében a Magyar Párt akciót indított. Ennek tulajdonítható, hogy a CFR vezérigazgatósága még a rendelet életbelépté előtt foglalkozott az elbocsájtottak ügyével.

Mereuta vasuti vezérigazgató pénteken délelőtt az igazgatótanács elé terjesztette a gróf Bethlen György által benyújtott memorandumot. Az igazgatótanács az 515 vasutas kérelmét jogosnak találta és a rendelet hatályon kívül helyezte azzal, hogy hat hónap múlva újabb nyelvvizsgára engedik a vasutasokat és ez alkalommal képességeikről bizonyítványt fognak kiállítani. A 21 vasuti tisztviselő visszahelyezése kérdésében az

igazgatótanács hajthatatlan maradt még pedig a bukaresti lapok kampánya következtében.

A Magyar Párt most arra kéri a visszahelyezett vasutasokat, hogy teljes erővel üljenek neki a nyelvtanulásnak, hallgassanak esti kurzusokat, mert ez igazán az utolsó háttáridő és ha most sem sikerül a vizsga, lehetetlen további halasztást keresztülvinni.

Halálos autókarambol

Prága, ápr. 29.

A Morawska—Ostrava felé vezető országúton egy teljes sebességgel haladó autó egy kilométer jelző oszlopnak szaladt és az autó a sáncba fordult. Ugy a söfför, mint a benne ülő négy utas szörnyet haltak.

Azt mondják, ...

A Maniu-ügy jórafordulhat

Titulescu egyelőre elhalasztotta budapesti útját

Bukarest, ápr. 29.

A szovétai tanácskozások úgy látszik döntő fordulatot adtak a Maniu-ügynek. A Lupta értesülése szerint ugyanis Popoviciu és Mihalache miniszterek a Maniuval való megbeszélések után igen optimisztikusnak ítélik meg a helyzetet. A szovétai tanácskozások után nincs kizárva, hogy sikerülni fog Maniut arra reábirni, hogy eredeti tervétől elálljon. A politikai helyzet ennek dacára igen zavaros, amit mi sem bizonyít jobban,

mint az, hogy Titulescu genfi útját a hét végére halasztotta. Titulescu szerint a helyzet szerdára biztosan eldőlt és így az ő jelenlétére nincsen már szükség akkor.

Titulescu egyébként május elsején Budapestre óhajtott utazni, ahol tárgyalásokat akart kezdeni, hogy ezzel is dokumentálja a kisantantnak Magyarországgal szembeni jóindulatát és az együttműködéshez való készségét. A belpolitikai helyzet miatt most természetesen ez az út is halasztást szenvedett.

Allandó féláru vasuti igazolványt kapnak a kisebbségi és felekezeti tanítók és tanárok

Bukarest, ápr. 29.

Nagy fontosságú rendelkezést léptetett életbe a CFR vezérigazgatósága. A közel jövőben ugyanis kisebbségi és felekezeti tanárok és tanítók is 530 lejés árban egész

évre szóló korlátlan utazásra érvényes vasuti féljegyet kapnak.

A vasut már régen ígéretet tett arra, hogy ezt a jegyet életbe lépteti, de ígéretét csak most váltotta be.

Mindenre kapható az ember — pénzért

Kisenevben elfogtak egy munkanélkülit, aki gyermekhullát akart eladni

Kisinev, ápr. 29.

A város határában levő temetőben posztoló rendőrnek egy gyanús külsejű ember tűnt fel. Az ember egy zsákot vitt a hátán. A rendőr megállásra szólította fel a titokzatos egyént, de ez futásnak eredt és csak miután utána lőtt, adta meg magát. Miután a zsákot felbontották, a legnagyobb megle-

Vallatásra elmondta, hogy egy ökölő kereskedő bízta meg azzal, hogy a hullát eltemesse. A város határában levő temetőben posztoló rendőrnek egy gyanús külsejű ember tűnt fel. Az ember egy zsákot vitt a hátán. A rendőr megállásra szólította fel a titokzatos egyént, de ez futásnak eredt és csak miután utána lőtt, adta meg magát. Miután a zsákot felbontották, a legnagyobb megle-

Spanyol idill

Halálra öklelte a magvadult bika a torreadort

Madrid, ápr. 29.

A tegnapi nap folyamán nagyszabású bikaviadal rendeztek a madridi stadionban. A bikaviadalok folyamán 3 torreador súlyosan megsebesült. Az egyiknek egy feldühödött bika felszakította a mellkasát, úgy hogy

még kórházba szállítása közben kiszenvedett. A madridi sajtó ebből az alkalomból éles kampányt indított a kormány ellen és egyöntetűen követeli ennek a barbár népjátéknak a megszüntetését.

Vizbe zuhant a kompról és utitársai szemeláttára megfulladt egy diákleány

Szüleit akarta meglátogatni

Focsani, ápr. 29.

Megrendítő szerencsétlenség játszódott le Campineauca község közelében. Ciuciu Katalin, aki a bukaresti tudomány-egyetem nyelvészeti fakultásának harmadéves hallgatója volt szülei meglátogatására utazott haza. Az út egy részét kocsin tette meg. A

Milcov-folyón kompon kellett átkelni. A folyó közepén a komp megrándult és a kocsi-ban ülő leány a folyóba zuhant. A víz sodra elkapta a szerencsétlen leányt, aki az utasok szeme láttára fulladt meg. Holttestét a bal-eset színhelyétől mintegy 150 méterre vetették ki a partra a habok.

A májusi vigasz-tombola

Lapunk május 4-iki keltezéssel, szerdán megjelenő számában kezdjük meg a májusi tombolát, amely egyúttal

vigasztombola lesz azoknak, akik ezévi tombolánknak jegyét összegyűjtötték. Azok az olvasók, akik bemutatják az

eddig 6 tombolajegyet, azok külön jegyet is kapnak a vigasztombolára, hogy 2 jeggyel játszva nagyobb esélyük legyen a tombolánál.

Azok az olvasó pedig, akik csak a legutóbbi 20 lapfejet szolgáltatják be, azok egy jeggyel vesznek részt a májusi tombolán, amelynek 20 nyereménye lesz.

A nyeremények a következők:

1. Arany töltőtoll.
2. 1 női ruhaanyag.
3. 1 vizes szervíz 6 személyre.
4. 2 kg. cukor.
5. 1 pár női vászoncipő.
6. 3 pár férfi harisnya.
7. 2 pár női harisnya.
8. 1 női nyári pullover.
9. 5 kg. liszt.
10. 1 férfi fürdőtrikó.
11. 1 női fürdőruha.
12. 3 hullámjegy a Püspök-fürdőbe.
13. 1 darab kristályváza.
14. 1 női ruhaanyag.
15. 2 kg. cukor.
16. 1 pár női cipő.
17. 5 kg. liszt.
18. 1 sorozat Balzac-regény.
19. 1 pár férfi cipő.

Mindenki gyűjtse össze a lapfejeket, hogy nyerhessen.

A most lejárt tombolához a 20 lapfejet keddtől fogva május hó 10-ig fogadja el kiadónk.

Tudja-e...

...hogy a világ legnagyobb mozaikképe a londoni Westminster apátságban készült el. A kép 30 m. magas s Krisztust ábrázolja.

...hogy London egyik külvárosában Hoxtonban olyan hangversenyt rendeztek amelyen kizárólag fiatal anyák vettek részt. A többszáz tagu dalárda összes tagja fiatal anya volt és az „anyák kórusa” minden jövőbelmet csecsemővédelmi célokra fordított.

...hogy Cornisch Robert californiai egyetemi tanár olyan készüléket talált fel, amellyel a vízbefutakat életre lehet kelteni, akkor mikor már minden egyéb eszköz csődöt mondott. A készüléket „élet-halál” ke-reknek nevezik s erre rászíjazzák a vízbefutakat, majd gyorsan forgatni kezdik a ke-reket. A forgás felélinkíti a vérkeringést és így a szerencsétlen ember életben marad.

ZSAKSZÖNYEGHEZ utasítást, hozzávalót, Orient Szóvfőiskolában (Uri-ucca 14.) legelőnyösebben megkaphatja. 458

Darabokra tépte a felrobbant töltény

Kisinev, ápr. 29.

Megrendítő szerencsétlenség játszódott le Buicani községben. Partie Miklós 68 éves földműves kertjében dolgozott. Ásás közben egy töltényt talált. Egy zsebkéssel tisztítani kezdte a reátpadrt földtől, de véletlenül a gyutacshoz ért és a töltény felrobbant, amely darabokra tépte a szerencsétlen embert.

RADIOMŰSOR

VASÁRNAP

BUKAREST. 10: Előadás. 10.30: Val-lásos előadás. 11.15: Népzene. 12: Gramofon 13: Hírek. 13.15: Gramofon. 16: Előadás. 17: Román zene. 18: Hírek. 18.15: Hangverseny. 19: Előadás. Operett.

BUDAPEST. 9: Hírek. 10: Istentiszte-let. Szünetben: zene. 14: Gramofon. 15: Ga-dasági előadás. 15: Gramofon. 15.45: Né-pművelési előadás. 16.30: Gordonka. 17: Egy-házi hangverseny. 18.15: Előadás. 18.45: Hangversenyzenekar. 20.15: Operettelőadás. 22.15: Cigányzene (Bura Sándor).

Azt hitték revolver, pedig csak zsebkendő volt

A spanyol parlamentben tévedésből majd agyonverték egy képviselőt

Madrid, ápr. 29.

Hatalmas botrány játszódott le tegnap délután a spanyol parlament ülésén. A husvét szünet után most ült össze először a képviselőház és az ellenzék a legutóbbi közválasztáson elért sikerek hatása alatt a kormány lemondását követelheti.

Azanov miniszter védte a kormányt, majd egy szocialista képviselő ment fel az emelvényre.

Hevesen támadta a kormányt, majd egy hirtelen mozdulattal hátranyúlt a zsebébe.

Erre óriási riadalom támadt. A képviselők azt hitték, hogy a szószerken levő szocialista revolvert vesz elő.

Többen a pódiumra rohantak és lefogták a képviselőt, aki csak hosszú idő múlva tudta megmagyarázni, hogy a zsebkendőjét akarta elővenni.

Addig azonban már félig agyonverték.

Anyja, aki a vonatban telejti gyermekét

A debreceni menhelyre szállították a gyermeket, akit itt talált meg teledékeny anyja

Debrecen, ápr. 29.

A Nagylétfáról érkező vonat egyik harmadosztályú fülkéjében a kalauz egy sirdogáló két éves fiúcskát talált az utasok eltávoztása után. A rendőrség a fiúcskát, aki szülei nevét sem tudta megmondani a gyermekmenhelyen helyezte el. Szerdán délelőtt

a debreceni rendőrségen megjelent Darnyai Lajos nagylétfai gazdálkodó felesége és zokogva panaszkolta el, hogy kisfiát a vonatban felejtette. Persze nagy volt a boldogsága, amikor a menhelyen megtalálta elveszettnek hitt gyermekét.

A tulceai sziguranca letartóztatott egy vándorkereskedőt, akiről kiderült, hogy kommunista agitátor

Konstanca, ápr. 29.

A tulceai állambiztonsági hivatalnak tudomására jutott, hogy a környékbeli falvakban erős kommunista-propaganda folyik. Hosszas nyomozás után sikerült Voinea Vintila agitátort letartóztatni, aki az egész szub-

verzív mozgalom vezetője volt. Voinea vándorkereskedő képében korbort be a falvakat, ahol azonban árucikk helyett propaganda-irakokat osztogatott. A házkutatás alkalmával számos terhelő adatot találtak s ennek kapcsán számos letartóztatást eszközöltek.

Egy szabadságolt katona szemelátára becsstelenítették meg ennek feleségét és anyósát

Craiova, ápr. 29.

Megdöböntő merénylet játszódott le tegnap Silistea község határában. Fronta Marin katonának aznap járt le a szabadsága és az ezredéhez készült visszautazni. Vasúti állomás csak a szomszéd faluban volt és addig Fronta gyalog akarta az utat megtenni. Utján felesége és anyósa is elkísérte. Az egyik kanyarultnál egyszerre csak mintegy

tíz tagból álló, botokkal felszerelt banda fogta őket körül. A katonát súlyosan elverték, majd ennek szemelátára erőszakot követtek el sorban a szerencsétlen asszonyokon, majd a három ájult embert a nyílt uton hagyták. A rettenetes gaztetet az egyik falusi fedezte fel, aki a távozó merényletkben silisteni parasztokra ismert. A bestiális embereket mind letartóztatták.

Izgalom Athénben

Visszaakartérni György exkirály Görögországba

Athén, ápr. 29.

Az „Eleftherion Vima” című görög napilap munkatársa hosszas beszélgetést folytatott le György görög exkirállyal. György kijelentette, hogy a királyság restaurálásáról nem mond le, sőt azt reméli, hogy az egy közeli időpontban megvalósul. György haj-

landóságát mutatott az iránt, hogy az országba visszatérjen, még az esetben is, ha ezt a szándékát nem helyeselnék az összes pártok. Az ex-király bizakodó kijelentései hatalmas szenzációt keltettek egész Görögországban.

SPORT

Május 7-én

300 tornászt vonultat fel a nagyváradi Törekvés Mte,

Nagyvárad, ápr. 29.

A Törekvés tornaszakosztálya, mely a legnagyobb csendben építette ki a már több mint 300 működő tagot számláló csoportját május 7-én délelőtt fél 11 órai kezdettel saját tornatermében Str. Episc. Ciorogariu Uri-uca 14. (volt Premontrei Gimnázium) hatalmas háziünnepélyt rendez. A szakosztály az elmúlt héten Szalontán propaganda-ünnepélyt rendezett, ahol páratlan szépségű mutatványaival tomboló sikert aratott. A most rendezendő háziünnepély műsora még a Szalontait is messze felül fogja mulni. Gyermekcsoport női és férfi zenés szabadgyakorlatok és szertorna mutatványok lesznek am úsoron, amelyre mindössze 10 lejes belépődíjat állapított meg a rendezőség.

Tehát nem nagy áldozatba kerül a tornafünnepély megtekintése, mely feledhetetlen élményt fog nyújtani az érdeklődő közönségnek. Az ünnepély méltatására még visszatérünk.

Testvériség-Ptt. mérkőzés vasárnap a Rhédeyben

Nagyvárad, ápr. 29.

Vasárnap délelőtt fél tizenegykor barátságos mérkőzést játszik a Testvériség és a PTT. A mérkőzést a Rhédey-kertben tartják meg. A főmérkőzés előtt ifjúsági mérkőzések lesznek.

Sulyos

vereséget szenvedett Csehszlovákiában a Budai 11

Prága, ápr. 29.

A Budai 11. turázó csapat a cseh-német határon Bodenhach városkában mérkőzött s sulyos vereséget szenvedett. A bodenhachi csapat 5:1 arányú vereséget mért a pesti csapatra. A budaiak egyetlen gólját Rökk lőtte.

A magyar vízipóló csikók még mindig veretlenek

Ludwigsburg, ápr. 29.

A magyar vízipóló „utánpótlás” tegnap Ludwigsburgban, Würtemberg válogatottjával játszott. A 16 méteres kis pályán csak ötös csapatok játszhattak. A magyar csapat 16:6 (7:4) arányban győzött. A 200 m-es gyorsúszásban. 1. Brandy 2 p. 23.6 mp. 3X100 m. vegyesstaféta: 1. Magyar csapat 3 p. 39 mp. 6X50 m-es gyorsstaféta: 1. Magyar csapat 2 p. 48 mp.

Apró sporthírek

A bécsi Admira tegnap Rotterdamban játszott és 4:1 (1:1) arányban legyőzte a holland válogatottat. A vezető gólt a hollandok lőtték.

Douda, a világhírű cseh súlydobó első idei versenyén 15.34 m.-t dobott.

Zischek, a válogatott jobbszélsője tegnap meghűlt és ischiásza kiújult. Helyette a Rapid Ostermann-jaj átzik. Gall is lemondott. Valószínű helyettese Urbanek lesz.

Gabrovitz, Zichy, Bánó és Drjetomsky tegnap délután különböző összeállításban traininget tartottak a magyar Davis Cup párl legjobb formációjának megállapítására véget. A legjobbnak a Gabrovitz-Zichy-pár mutatkozott, amely 6:1, 6:0, 6:2-m győzött Bánó-Drjetomsky ellen.

REGENY

Egy fiatal leány
afrikai kalandjai

21

A vadon leánya

Dyke akkoriban érdeklődött és információkat szerzett, hogy kicsoda ez a mr. Blundell, de a tudakozódásra beérkezett értesülések, bár erkölcsi szempontból teljesen elhallgattatták az agályait, a tiszti becsület-szó pecsétje alatt nyert információk mégse világosították fel tüzetesebben, hogy kicsoda mégis ez a rejtélyes uriember?... Látszatra mulatni szerető, társaságba járó tipikus nagyvárosi ember volt, de ez csak látszat volt; és Dyke csak akkor kezdte sejteni, hogy több rejtőzhetik valamivel a könnyelmű világfi mögött, amikor félszemmel látta viszont.

Nyilván rövid jelentés lehetett, amit mr. Blundell olvasott. Egy perc múlva már fölvetette róla a tekintetét és megint letette a monokliját.

— A Gyarmati Hírszerző Hivatal szerint, — mondta, — három Schomm nevű egyén ismeretes, akik a Német-Délnyugati-Afrikai hadsereg kötelékébe tartoztak, követező időrendben: kettő népfölkelő hadnagy, egyik tengerésztiszt, aki lemondott, aztán behívták. A hadnagyok (örnagyk lettek) fogságba estek. A tengerésztiszt meghalt Windhoekben...

A Deitrich név elég mindennapos. De egyikre, aki törzsörökmester volt, ráillik a szemléleírás. Ez is a népfölkelőknél volt Windhoekben, de tényleges katona volt, gyarmati szolgálatra küldve. Semmi nyoma nevének a foglyok, vagy elesettek jegyzékében. Nem tudja a keresztnevét?

— Nem — felelte Dyke. — Lehet, hogy meg volt az iratai közt, de természetesen nem néztem meg. Recco tudja, úgy vélem.

Mr. Matthews a második jelentést nézte át, amely láthatólag még rövidebb volt.

— Állami pénz és bankok. Rendes kimutatás a háboruban felhasznált arany-értékekről, melyek a szövetséges hatalmak kezébe estek 1912. év óta. Más értékek bizonyára titokban kezeltettek és nem készült róluk jelentés a szokásos helyekre.

Nos hát nincs említés a politikai kudarcekról. Természetesen ez nem jelent mindent, ellenben tartok tőle, hogy igaza van, mikor nem veszi készpénznek, ahogy ez az ember elferdítette a dolgokat, mikor tulajdonképpen csak az arany-bogaráról orjngött. Most még a berlini és párisi sürgönyök

Keze már a csengő felé mozdult, mikor mr. Clonmell jött be újra és két gépirásos cédulát tett az írómappára. Mr. Matthews a most letárgyalt jelentésekre mutatott.

— Semmisítse meg, — mondta.

— Nos, itt vagyunk, — folytatta aztán, mikor Clonmell után újra bezárult az ajtó. — Ahá! Berlinből. De nemleges. Schomm nevű van száz is, de egy sincs vonatkozásban a kérdezzel. Dr. Recco ismeretlen. Mis Lemaire ismeretlen. Páris. szintén nemleges. Nem teljesen kimerítőek az értesülések, de további nyomozás indult meg.

Mr. Matthews gyufát gyújtott, fölője tartotta a két cédulát, megvárta míg lobot vetnek, majd míg a kályhában hamuvá égnek. Akkor folytatta:

— Jelenleg ez a legokosabb, amit tehetünk. Nem sok, annyi szent... De ön sem számít komolyan ezuttal erre az ügyletre?

— Nem, — felelt Dyke. — Elmondtam a történetét, amiért valamire becsültem. Azt gondoltam érdekelni fogja őt. Hiszen, ha csakugyan van is efféle kincs és valaki meg is találja, még nem jutott odáig, hogy a szomszéd bankba szaladhasson vele... Hogy is állna vele valaki?

(Folyt. köv.)

Takarékosságból csak gyermekeket szállították a Pasteurbe

Félév múlva tört ki a veszettség két érmelléki gazdán

A községből most mintegy hatvan embert visznek be Kolozsvárra

Érszacsal, ápr. 29.
Még a múlt év őszén történt, hogy Érszacsal községben egy veszett kutya megharapta Lőrincz János és Szántó Imre gazdálkodókat és a gazdák fitait. A két gazda csak a fiukat jelentette be az előjárásnak, amely azonnal el is küldte a kolozsvári Pasteur-intézetbe, azonban azt, hogy őket is megharapta a kutya, — elhallgatta.

Pár nappal ezelőtt a két emberen kitört a veszettség, dühöngeni kezdtek úgy, hogy hozzátartozóik megkötözték őket. Az

orvos azonnal kezelésbe vette őket, azonban már segíteni nem lehetett rajtuk s a két gazda borzalmas szenvedés közepette meghalt. A faluban nagy az izgalom, mert attól félnek, hogy mindazok, akikkel a két gazda érintkezett, szintén meg vannak fertőzve.

A hatóságok úgy intézkedtek, hogy mindazokat, akik a borzalmas halállal halt gazdákkal érintkeztek, azonnal szállítsák a Pasteur-intézetbe s így mintegy hatvan ember kerül Kolozsvárra.

Tíz szondát pusztított el a vihar Ploesti mellett

Ploesti, ápr. 29.
A ploesti petroleum-vidéken hatalmas szélvész száguldott keresztül. A szél ereje olyan óriási volt, hogy 10 petroleum-szondát felborított és összetört. A szondák a „Steaua Romana” tulajdonát képezik. és az előállott

kár hat milliónál több, mert az új szondák felszerelése nagyon költséges. Ember életben nem esett kár csupán egy szerelő, aki a vihar idején a szondák közelében tartózkodott, súlyosan megsebesült.

Sok az eszkimó...

119 pályázó adta be kérvényét, egy megüresedett jegyzői állásra

Temesvár, ápr. 29.
A temesmegyei Kovácsi község jegyzői állása megüresedett, a régi jegyző elhalálása folytán. A prefekturára eddig 119 kérvényt adtak be az állás elnyeréséért. A pa-

lyázók között 109 román, 9 sváb és 1 magyar van. A szerény állás után így hát valószínű hajsza folyik, de a prefektusi hivatal még nem döntött az állás betöltéséről.

Az új konverziós törvény

A mezőgazdasági és városi adósságok szabályozásáról szóló törvény

Hetedik közlemény.

A hitelezők megegyezése akként történt, hogy az érdekeltek a 11. szakaszban megjelölt illetékes hatósághoz kérelemmel fordul és e hatóság a hitelezők összehívását a kérelem benyújtásától számított legfeljebb 30 napon belül eszközli.

11. §. Mindazon esetben, melyekben a jelen törvény az ajánlatokat tárgyalja, akár a hitelezők részéről az adósok számára, akár az adósok részéről a hitelezők számára tett az ajánlat avégből, hogy a törvény kedvezményei érvényesüljenek, ezek az ajánlatok írásban a portarelléssel, közjegyzők, vagy községi jegyzők közbenjöttével mindennemű bélyegtől és illetéktől mentesen lesznek megteendők.

A jelen törvény rendelkezéseinek alkalmazásából keletkező mindennemű jogcselekmény, egyezség vagy vitás kérdés tekintetében a 20 holdig terjedő birtokra vonatkozóan az adós lakhelyének járásbírósa, 20 holdon felül pedig az ingatlan becsülése szerinti törvényszék lesz illetékes. A városi ingatlan-tulajdonos adósra nézve az ingatlan fekvése szerinti törvényszék bír. illetékes.

Ha az adósnak ingatlanai több törvényszéki területen fekszenek, az adós lakhelye szerinti törvényszék az illetékes.

A behajtásra illetékes bíróságok az eljárás bármely szakában illetékesek annak elbírálására és eldöntésére is, hogy az adósok e törvényben előírt feltételeknek eleget tettek-e vagy pedig a teljesítés elmulasztása következtében elestek a törvény kedvezményeitől.

Az ezen törvény alkalmazása következtében keletkező vagy létesített mindennemű jogcselekmény, megállapodás, vagyona-tenge- és egyezség után mindennemű bélyegilletéknek és bélyegzési illetéknek a fele összege fizetendő.

12. §. A jelen törvény rendelkezései hatálya alá nem nyertek alkalmazást: (Folytatjuk)

PETROLGAZFÜZŐGÉP különlegességek

„Kronprinz” Matador 800 — lei
„Sitara-Royal” — 400 — lei
„Haller” Superior — 250 — lei
Kérje a legújabb árjegyzéket gázszák-
ról stb. és épületvasalásokról. STERN
Vasberekedés, Oradea, Nagypiac 2.
Telefon 8-92.

Csodával határos módon menekült meg egy öregasszony, akit a menyé és nászasszonya vízbe akart fojtani

A csendőrség letartóztatta az elvetemült asszonyokat, akik azért akarták eltenni láb alól az anyóst, hogy megkaparítsák a házát

Torda, ápr. 29.

Az anyós ugyan sohse volt kedves a víggon egyik menny előtt sem, de azért nagyon kevés menyecske merete azt megselekedni, amit egy elvetemült fiatal asszony Tordán megtett. A menyecske édesanyja segítségével a legkegyetlenebb módon akarta eltenni láb alól anyósát. A merénylet nem sikerült s most a két elvetemült fehércseléd a tordai ügyészség fogházában várja jól megérdemelt büntetését.

A nászasszony és a meny ház-
éhesek lettek

Várfalva községben éledegt az özv. Lovász Józsefné szül. Főris Anna, amióta Pál fia feleségül vette Csala Etelkát és átköltözött a szomszédos Aranyosrákosra.

Az öregasszony megélt szép csendesen és nem igen háborította a fiatalokat. Csak akkor szállt bánat a szívére, amikor meghallotta, hogy a fiát valamilyen ügy miatt hat hónapra a tordai fogházba szállították. Többször átszólta a menyéhez, hogy jó lenne meglátogatni a gyermeket. A fiatal asszonynak, amíg az ura Tordán ült, az járt az eszébe, hogy bizony milyen jó is lenne az öregasszony háza. Gondolt egyet és anyjával úgy határozott, hogy elteszi láb alól az anyósát. Szekérre ültek és áthajtottak Várfalvára, özv. Lovásznéhoz, akinek azt mondták, hogy a Pál okvetlenül sürgősen beszélni akar vele s éppen ezért még ma éjszaka induljanak be Tördára. Fel is ajánlkoztak, hogy az öregasszonyt beviszik Tördára.

Özv. Lovászné belement és örült, hogy a „rokonok” kocsiával viszik a fiához.

El is indultak mindjárt Tördára. A lovat a fiatal asszony hajította. Este 11 órára érkeztek meg Torda külvárosába, a Cementgyár melletti Aranyos-partra, ahol magas betonpartfal szegélyezi a folyó partját. Itt a szekér hirtelen megállt s a fiatal asszony és a nászasszony ezt azzal okolta meg, hogy „eltört az egyik kerék, meg kell javítani”. Felkérték özv. Lovásznét, szálljon le ő is a szekérről és keressen egy követ, hogy azal kalapálják meg a kereket.

Kétszer is a vízbe lökik az
anyóst

Az öregasszony gyanútlanul leszállt, ebben a pillanatban a nászasszony teljes erejével beletaszította az Aranyosba

Szerencsére a víz csak derékig ért és özv. Lovászné nagy nehezen ki akart mászni. A nászasszony és a leánya segítségére siettek, de amikor már félig kihúzták, ismétlen beledobták a vízbe, de most már olyan helyre, ahol a víz mély volt. A két szívtelen asszony aztán, mint akik jól végezték a dol-

gukat, elhajtottak abban a tudatban, hogy özv. Lovász Józsefné a vízbe fúlt.

A másodszor is vízbe dobott öregasszony azonban csodálatos módon ismét megmenekült. A víz sodra elhajította a parttól vagy tíz méterre, ahol a kiálló kövekben megkapaszkodott és segítségért kiáltott. A kiabálásra odaszaladt két ember, akik aztán nagy nehezen kihúzták a szerencsétlen öreg-

asszonyt, aki elmondott mindent, ami vele történt.

A csendőrség azonnal bevezette a nyomozást, kihallgatták a szerencsésen megmenekült öregasszonyt és a két tanút, mire a két elvetemült asszony ellen elfogatási parancsot adott ki, s bekísérték a tordai ügyészség fogházába.

Macsek horvát parasztvezér három évi fogházat kapott

Az ítélet nagy megütközést keltett a horvátok között

Belgrád, ápr. 29.

A belgrádi hadbíróság tegnap hozott ítéletet Macsek Vladimir horvát politikai vezér bűnperében. A bíróság bűnösnek mondotta Macseket és az államvédelmi törvény harmadik szakasza alapján

három évi államfogházzal sújtotta.

Az államfogház nem jár a polgári jogok elvesztésével.

Az ítélet horvát körökben hatalmas elkeseredést váltott ki.

Ítélt a tábla

Kötél vár Pipás Pistára

Két cinkostársa életfogytiglani fegyházat kapott

Szeged, ápr. 29.

A tábla tegnap hirdetett ítéletet nínredtté vált Pipás Pista bűnügyében. Mint emlékeztet, Szeged környékén éveken át garázdálkodott egy Pipás Pista nevű bandita, aki gyilkosságoktól sem riadt vissza. A csendőrség sokáig üldözte a veszedelmes rablőgyilkost, míg végül sikerült elfogni és ekkor derült ki, hogy a bandita nem is férfi, hanem nő. Rigler Pálné nevű asszony rejtőzött Pipás Pista neve alatt s a szegedi törvényszék cinkosaival együtt súlyosan elítélte a nő-banditát.

Felelősség folytán került az ügy a szegedi tábla elé, ahol tegnap hirdettek ítéletet.

A tábla jóváhagyta Pipás Pista, azaz Rigler Pálné kötél általi halálra való elítélését.

Cinkosai közül Börcsök Istvánné büntetését 15 évről életfogytiglani fegyházra emelte fel, míg a többi bűnözők között Dabák Antalné kivételével, akit ugyancsak életfogytiglanra ítélték el, harmincöt évet osztott ki a bíróság.

Nyugtalanság a Duca-féle liberális pártban

A párttűtő házgondnok kilépett a pártból és magával vitte a legfontosabb és legbizalmasabb iratokat

Bukarest, ápr. 29.

Artareanu, a Duca-féle liberális párt gondnoka kilépett a pártból és csatlakozott Bratianu Györgyhöz. Artareanu párttűtése még nem érintette volna olyan súlyosan Ducáék, ha fel nem fedezték, hogy a gondnok magával vitte az irattár nagyobb részét is, amelyben igen fontos és nyilvánosságot nem tűrő iratok voltak.

Ducák előbb ügyvéddel szolgáltatták fel Artareanut, hogy adja vissza irattárukat, később portarellel igyekeztek az irattárt vissz-

szerezni. Most perelni akarják a hűtlen házgondnokot, hogy visszaszerezze az irattárt. A nemmindennapi eset politikai körökben élénk derűtséget keltett. Artareanu a fenyegetések egyáltalában nem ijesztik meg és most azt mondotta, hogy ha sokat szal-
latják, majd egy-különösen érdekes iratot napfényre hoz. Ez talán még kellemetlenebb volna, mint, hogy elvitte őket.

1933.
IV.

ERDELYI
MAGYARSÁG

5

FILMPALACE

Vasárnap, — Hétfő, — Kedd

TAIFUN

22 és 14 lejes helyárak. Számozott helyek. Előzőleg híradó. Liane Haid, Inkisinoft, Victor de Kowa

Hindenburg elnökről repülőgépet neveztek el

A tempelhofi repülőtéren tegnap avatták fel a gépet

Berlin, ápr. 29.
A tempelhofi repülőtéren tegnap délután ünnepélyes körülmények között felavatták az Inuwers-típusú négymotoros „Hindenburg” repülőgépet. A felavatáson megjelent Hindenburg elnök, de a nagy számú nézőközönség soraiban ott volt Papen alkancellár is. Goering propaganda miniszter mondott beszédet és ebben hangsúlyozta, hogy

ez az első alkalom, hogy az államfő megjelenik a róla elnevezett gép felavatásán.

— A német repülést béklyóba verték — mondta többek közt, de a német szellemet nem lehet lebéntani. Bizonyíték ez a gép. Ezután Hindenburg mondott köszönetet, majd Breuer kapitánynak a „Hindenburg” repülőgép vezetőjének átadta fényképét.

Május első napjaiban zajlik le az első „ostromállapot” hadbírószági tárgyalás

Segal könyvkereskedő és Bulgareanu karikaturista a bírák előtt

Bukarest, ápr. 29.
Emlékeztet, hogy az ostromállapotot elrendelő törvény első napjaiban több ismert személyt tartóztattak le az új rendelkezések értelmében. Így többek között Segal könyvkereskedőt és Bulgareanu karikaturistát is a hadbírószág elé kerültek. A két letartóztatott

ügyének a tárgyalását május első napjaiban tartják meg és a pör menete elé nagy érdeklődéssel néz a közvélemény. Ez lesz az első ítélet ugyanis, amelyet az ostromállapotnak megfelelő rendelkezések alapján hoznak.

Keresd a nőt!

Fejszével akarta agyonverni édesanyját az elvetemült fiú

Csernovic, ápr. 29.
Borzalmas családi dráma játszódott le tegnap este Csernovic egyik külvárosában. Domnica Fülöp építőmunkás már hosszabb ideje udvarolt egy leánynak és rövidesen el akarta venni. A fiú édesanyja azonban rossz szemmel nézte fiának házassági terveit és nem adta hozzájárulását a közeli esküvőhöz. Ebből kifolyólag napirenden voltak a heves összetűzések, de a fiú semmi áron sem volt hajlandó szakítani szerelmével. Tegnap este

újából nagy veszekedés támadt. A feldühödött fiú kiszaladt a konyhába, felkapta a kályha előtt heverő fejszét és a mögötte levő öregasszony felé fordulva többször reaszujtott a fejszével. Az anya fejére kapott csapások következtében lezuhant a padlóra és a sikoltásaira összefutott szomszédok akadtak reá nagy vértócsában. A bestiális fiú elmenekült, míg a szerencsétlen asszonyt kórházba szállították. Állapota olyan súlyos, hogy életbenmaradásához kevés remény van.

Már a közmondásnak sincs igaza

Megcsuszott a parton és a Krasznába fulladt egy beborozott ember

Zilah, ápr. 29.
Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap Zilahon. Csaka Miklós 44 éves, négy gyermekes szilágysomlyói szőlőbirtokos az egyik este kissé beborozva ment hazafelé az erősen megáradt Kraszna-folyó partján. A sikos parton megcsuszott és beleesett a folyó-

ba. Segélykiáltásaira Farkas József csizmadiaester a víz partjára sietett, de nem mert a fuldokló segítségére sietni. Mivel Csaka nem tudott uszni a habokba vészett. Holttestét a rendőrség fél napi kutatás után Szilágysomlyó közelében csáklázta ki. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

„... te csaltál meg engem”

Hütlenségre szerelmese szemeláttára akasztotta fel magát egy legény Ermihályfalván

Ermihályfalva, ápr. 29.
Megdöbbentő szerelmi tragédia játszódott le tegnap délután Ermihályfalván. Szilágyi Gyula 21 éves legény már évek

óta udvarolt Farkas Róza ottani leánynak és úgy tervezték, hogy ha a fiú leszolgálja katonai éveit, megtartják az esküvőt.

Néhány héttel ezelőtt azonban Szilágyi azt vette észre, hogy a leány elhidegült tőle és megtudta azt is, hogy a leány egy másik legény udvarlását fogadja és már ki is van tűzve az eljegyzés napja.

A szerelmében csalódott fiatalember erre tegnap délután elment ahhoz a házhoz, ahol Farkas Róza lakik. A nyitott ablakon át látta, hogy a leány egyedül van a szobában. Nem akarta, hogy a házbeliek tudjanak róla, hogy felkereste a leányt, ezért az ablakon mászott be és kérélni kezdte a leányt, hogy ne hagyja el, mert ellenesetben megöli magát.

A leány azonban elutasította magától a szerelmes legényt, mire az egy zsineget vett elő a zsebéből és azt a ház gerendáján átvetve, felakasztotta magát.

A rémült leány elvesztette lélekjelenlétét és nem sietett az öngyilkos segítségére, hanem kirohant a házból és segítségért kiáltott. Pár perc múlva többen be is szaladtak a szobába, levágták a kötelet, de későn: Szilágyi Gyula már halott volt.

A szerelmi tragédia áldozata iránt az egész községben nagy részvét nyilvánul meg.

Időjárás

Enyhe idő, egyes helyeken zápor esők, vagy zivatarok.

— Dr Barta Andor szülész és nőorvos, Bulv. Reg. Ferdinand (Rákóczy ut) 7 szám alá költözött. Szent István palota, I. emelet Nagy Sándor ucca sarok.

Egy egész családot össze mart egy veszett kutya Szilágysomlyón

Szilágysomlyó, ápr. 29.
A városka lakosságát megdöbbentő esemény tartja izgalomban. Fekete János mérszáros egyik kutyája megveszett és összemarta Fekete négy családtagját és két vendégét. A hat ember azonnal Kolozsvárra utazott és beutaltatták magukat a Pasteurintézetbe.

APROHIRDETESEK

Nem üres reklám, hanem valóság, hogy 6 drb. művészi lev. lapot 70 leíért

csakis Róna fényképész készít, Teleki-u. 4

KERESTETIK kéttagu családhoz perfect főzni tudó, teljesen megbízható, jobb nő, ki önállóan egyedül végez mindent. Alacsony, nyugodt, kellemes otthon. Csakis jó bizonyítvánnyal rendelkező jelentkezzen Reg. Ferdinand 12, földszint 1.

JOBBA házból való leányt fogad magános urinő. Rákóczy ut 69, I. 5. 521

SZÖVŐSZÉKKEL bíró, önállóan pereszó leányok felvételnek. Goldstein, Hasden (Hármas) ucca 6-a. 520

SZABÁSZOK és ragasztók azonnal felvételnek Muharynál. 519

UJSÁGÁRUS fiut fizetéssel felvesz Propp ujságbódé, Mezey Mihály ucca sarkán.

KERESÜNK a Nagyváradi Friss Ujság és Erdélyi Magyarország árusítására Hegyközü, Száldobágy, Csátár községek részére megbízható ujságárust. Garantált legkevesebb 2000 lej havi jövedelemmel. Jelentkezni a kiadóban.

JÓ bizonyítvánnyal minden leány kis családhoz felvétetik. Salamon, Batthányi ucca 10.

MINDENES jó bizonyítvánnyal felvétetik. Flegman, Dudek-ucca 3. 383

EBEDLŐ kredencet keresek megvételre jó karban lévő, Eisele-vendéglő.

=====

FÁSZTOR-NYOMDA, ORADEA